

Chu Hệ

Người đẻ mướn

Dịch giả: Đặng Văn Nhâm

Sơ lược tiểu sử tác giả

(Riêng tặng chuyện này cho tất cả những người đàn bà nghèo khổ VN).

Ngày nay tiến bộ của ngành y khoa đã cho phép những cặp vợ chồng, không kể già hay trẻ, không muốn sanh đẻ mà lai. muốn có con được mãn nguyện, bằng cách thuê người mang thai và đẻ dùm. Phương pháp cấy tinh trùng bây giờ không còn là vấn đề xa lạ đối với loài người. Nhưng trước đây 100 năm, vấn đề này đã được dân Tàu và dân Việt Nam giải quyết hoàn toàn khác hẳn. Cách giải quyết như thế nào? Giải quyết trên sự đói nghèo của người đồng chủng!

Xin mời bạn đọc truyện ngắn vô cùng thương tâm và hấp dẫn dưới đây của văn hào JOU SHIH.

Chu Hệ sanh năm 1901 và mất năm 1931. Ông ra đời tại tỉnh Chiết Giang. Xuất thân, ông làm nghề gõ đầu trẻ. Về sau, lần hồi ông chuyển sang địa hạt sáng tác văn hoá. Sau biến cố phản cách mạng năm 1927, ông đã tham gia hoạt động mạnh mẽ trong liên đoàn những nhà văn có tư tưởng tả khuynh. Đến năm 1931, ông cùng với 5 nhà văn trẻ khác đã bị chánh quyền Tưởng

Giới Thạch đem ra xử tử. Ông chết vào giữa tuổi thanh xuân, khả năng sáng tác đang lúc rất dồi dào phong phú.

Người để mướn

Dịch giả: Đặng Văn Nhâm

Chương 1

Chồng của chị ta là một nông dân nghèo, nhưng còn làm thêm nghề mua bán da bò và các loại da thú khác. Anh ta mua lại da của những tay thợ săn trong vùng rồi đem ra tỉnh bán kiếm lời. Trong những mùa gặt hái bận rộn, anh không làm công việc mua bán da nữa, mà chăm lo công việc cày thuê cuốc mướn cùng với việc cấy mạ gặt lúa. Tuy anh là người siêng năng, nhưng số phận của anh thực là cay nghiệt. Nợ nần mỗi năm cứ theo nhau mà chồng chất. Anh cố gắng lắm, nhưng vẫn không sao trang trải nổi. Thất vọng, anh sanh ra chán nản, đắm đầu vào những trò tệ hại " tứ đổ tường ", rượu chè, hút xách, và cờ bạc. Lâu dần anh trở thành một con người cau có, gắt gỏng, và nhất là đã nghèo lại càng nghèo thêm. Dân chúng trong vùng đã bắt đầu dè dặt đối với anh và không còn ai dám cho anh vay tiền nữa. Con ma nghèo đói thường dất theo con ma bệnh. Thân thể anh gầy nhom, nước da trở thành vàng ệch, đôi mắt cũng lơ lơ biến sắc. Dân chúng trong vùng cho rằng anh đã bị bệnh vàng dạ. Còn bọn trẻ con thì chẳng biết ắt giáp gì, lại gọi anh là " thằng cha bụng ổng đít teo ". Một hôm anh ta nói với vợ:

— " Tôi bây giờ hết kham nổi rồi. Nếu cảnh này tiếp tục, tụi mình đến phải chia lià thôi. Tôi nghĩ, cách hay hơn hết, mẹ mày nên cho thuê cái thân xác ấy đi. Nếu mẹ mày ở đây và chịu đói khổ cùng với tôi, thì tụi mình chết đói cả nút."

— " Bán cái thân xác của tôi đi à ?!" - Người vợ đang ngồi bên cái bếp bằng đất sét nặn và đang cho đứa con trai mới lên ba tuổi ngâm vú. Chị nói ngập ngừng từng tiếng với giọng run rẩy đau đớn.

— " Ủ, ừ, mẹ mày !". Người chồng đáp với giọng yếu đuối bệnh hoạn rõ ràng. " Tôi đã cho thuê mẹ mày rồi..."

- " Ba mày nói gì ?" Chị vợ hỏi lại với vẻ đầy kinh hoàng như sắp bị ngất đi. Căn chòi tranh im lặng hoàn toàn trong giây lát. Sau khi đã thở ra một hơi dài thật nặng nề, người đàn ông nói tiếp:

- " Cách đây 3 ngày lão Vương đến đây nhiều lần để đòi nợ. Khi lão ra về thì tôi cũng đi theo. Đến bên hồ, tôi cảm thấy không còn muốn sống nữa. Tôi ngồi dưới gốc cây và chỉ cần trèo lên cây rồi nhảy ùm xuống một cái. Thế là xong!

Tôi chỉ mới nghĩ thôi, chứ tôi không đủ gan để làm như vậy. Tôi nghe hình như có một con cú đang kêu trong tai. Nó làm cho tôi tỉnh lại và rời khỏi chỗ ngồi. Trên đường đi tôi gặp bà lão Sún. Lão bà hỏi tôi đi đâu, mà về trễ thế này. Tôi đã kể lại đầu đuôi gốc ngọn cho bà ta nghe. Tôi cũng khẩn khoản xin bà cho vay mượn chút đỉnh, hoặc cho mượn tạm cái áo hay là món nữ trang gì đó để tôi đem đi cầm cố, lấy tiền trả nợ cho thằng cha Vương, vì tôi không còn chịu nổi cái bộ mặt đáng ghét của thằng cha này mỗi ngày nó vác đến nhà mình. Nhưng bà lão này đã cười nhạo tôi và bảo:

- "Như thế, tại sao chú còn cố giữ con vợ chú ở nhà làm gì?"

Tôi gục đầu không biết nói gì hơn. Bà ta lại tiếp tục:

- "Dĩ nhiên chú không thể bỏ thằng con trai của chú được. Vì chú chỉ có một đứa độc nhất. Nhưng còn vợ chú... Ờ vợ chú thật đấy, nhưng mà chú nghèo quá. Chú không thể nào làm khác được. Vậy chú cố giữ vợ ở trong nhà để làm gì?"

Rồi thì bà ta nói toạc ngay ra:

- "Có ông Xã đã ngoài 50 tuổi rồi mà chưa có con. Ông ấy đã nghĩ đến chuyện mua thêm một người hầu thiếp, nhưng bà vợ cả không chịu. Bà ta chỉ bằng lòng cho ông ấy thuê một nàng hầu trong vòng năm, ba năm thôi. Ông Xã đã nhờ tôi tìm cho một người đàn bà khoảng chừng 30 tuổi, đã sanh nở đôi ba lần. Nhưng điều cần là phải thành thực và siêng năng làm việc, nhất là phải biết phục tùng và lễ phép với bà vợ cả. Bà vợ cả còn nói cho tôi biết, nếu có người nào vừa ý, thì bà sẵn lòng trả giá đến khoảng từ 80 đến một trăm quan. Tôi đã cố công tìm kiếm mấy ngày nay, nhưng chẳng gặp ai vừa ý hết thấy."

Thế rồi bà Sún nói rằng ngay từ lúc vừa mới gặp tôi, bà đã nghĩ ngay đến mẹ mày. Bà ta cho rằng mẹ mày là người rất thích hợp với món này. Bà liền hỏi tôi, nghĩ gì về chuyện ấy. Tôi đã gạt nước mắt một chút, rồi trả lời ngay là tôi bằng lòng."

Người đàn bà nghe chồng kể nín thinh chẳng nói lời nào. Dường như tâm trí của chị đã bị tê liệt hoàn toàn. Ngưng nói một lát, người chồng lại tiếp tục:

— "Hôm qua bà Sún đã đến nhà ông Xã, kể chuyện. Ông ta hoàn toàn đồng ý và sẵn lòng trả giá 100 quan để thuê mẹ mày trong vòng 3 năm, nếu trong thời gian đó mẹ mày đẻ được một đứa con trai. Nếu không, thì hợp đồng phải kéo dài đến 5 năm. Ngày hẹn ước đã được ấn định rồi. Còn 5 ngày nữa thì ông ta cho người đến đón mẹ mày về. Hôm nay bà Sún sẽ đem hợp đồng đến ký."

Toàn thân người vợ run lên bần bật. Chị run rẩy hỏi chồng:

- "Tại sao cha mày không nói trước cho tôi biết tí gì cả?"

- "Hôm qua đã 3 lần tôi định mở miệng nói với mẹ mày. Đó là sự thực. Nếu không cho thuê mẹ mày đi, cái nhà này chẳng còn biết phải làm gì khác

nữa."

- "Cha mày đã quyết định xong rồi hả ?" Chị vợ thều thào hỏi chồng như thể người sắp đứt hơi.

- "Tôi chỉ còn chờ ký tên vào hợp đồng thôi !"

- "Ồi trời đất ơi, sao mà đau khổ cho tôi thế này. Cha thằng Chó Con không còn tìm được cách nào khác sao? ". Chó Con là tên thằng bé trai mà chị đang ẵm trong lòng.

- "Đau khổ, đúng rồi. Tôi cũng đã nghĩ như thế. Nhưng mình nghèo quá, mà lại không dám chết. Vậy chẳng còn cách nào khác hơn cả. Tôi sợ năm nay đau yếu quá sẽ chẳng còn làm thuê cho ai được nữa."

- "Cha mày có nghĩ gì đến thằng Chó Con này không? Nó mới lên 3 tuổi. Không có mẹ làm sao nó sống được ?"

- "Tôi sẽ trông nom nó. Nó đã lớn khôn rồi."

Giọng của người chồng có vẻ mỗi lúc càng thêm giận dữ. Hắn đứng lên đi ra cửa. Lúc ấy người vợ mới bắt đầu khóc thút thít.

Tất cả những tai biến trong gia đình chị từ một năm trước đây bắt đầu sống lại trong ký ức của chị. Khi ấy chị vừa sinh một đứa con gái. Chị tự sanh ở nhà, nằm liệt trên giường như người chết dờ. Trong khi đó đứa bé vừa lọt lòng mẹ đang nằm trên đồng rạ. Nó ỳ khóc oe oe. Chị cố gượng dậy để cắt cuống rốn và tắm rửa cho nó, nhưng đầu chị nặng trĩu, chân tay chị bủn rủn. Chị không còn đủ sức để nhúc nhích nữa. Ngay khi đó, chị còn nhớ mãi, và không bao giờ có thể quên được hành động dã man thô bạo của người chồng. Anh ta bung một chậu nước sôi vào đặt bên đứa bé. Chị cố thu hết tàn lực gào to lên để cản ngăn hành động của người chồng. Nhưng gã đàn ông vẫn làm như điếc, như câm, lạnh lùng cầm hai chân đứa bé gái mới sanh, còn đang khóc oe oe, quẳng một cái phạch vào trong chậu nước sôi. Tiếng nước sôi réo lên sèo sèo và văng tung toé ra đầy mặt đất. Thân thể đứa bé sơ sinh đã bị luộc chín ngay trong chớp mắt. Trước cảnh tượng hãi hùng ấy chị vợ đã chết ngất đi ngay, không còn biết thêm điều gì nữa. Bây giờ mỗi lần nhớ lại, cảnh thương tâm ấy, chị không còn giọt nước mắt nào để mà khóc nữa.

- "Trời ơi, số phận tôi sao mà cay đắng thế này?!"

Chị khóc rầm rút khiến thằng Chó Con ngạc nhiên nhả vú ra và kêu: "Mẹ à ! Mẹ à !"

Người để mướn

Dịch giả: Đặng Văn Nhâm

Chương 2

Đêm trước ngày phải rời chồng con, chị ngồi im một mình trong một góc nhà tối om. Chiếc đèn dầu leo lét treo trên bếp, tỏa một đốm ánh sáng yếu ớt như con đom đóm. Chị ẵm thằng Chó Con trong lòng và cúi gục đầu trên tóc của nó. Trong lúc ấy đầu óc của chị phiêu diêu tận đâu đâu. Nhưng hơi thở của đứa bé đã kéo chị về với thực tại. Chị khẽ gọi tên con cách trìu mến:

- "Chó Con của mẹ Oi !"

- "Mẹ !" Thằng bé gọi mẹ vu vơ, rồi lại rúc đầu vào ngực chị.

- "Mai mẹ phải đi xa rồi con ạ !"

Thằng nhỏ âm ừ không trả lời, mà lại cố rúc đầu vào sâu trong ngực mẹ.

Dường như nó chẳng hiểu gì lời mẹ nó vừa than thở.

- "Mẹ đi lâu lắm. Mẹ đi mãi 3 năm sau mẹ mới trở về con ạ !" Chị vừa nói với con vừa gạt nước mắt.

- "Mẹ đi đâu?" Thằng bé hỏi, rồi buột miệng nói thêm theo thói quen: " Mẹ đi chùa hả?"

- "Không, lần này mẹ đi khỏi nhà xa lắm con ạ. Mẹ phải đến nhà gia đình họ Lý."

- "Con cũng đi nữa."

- "Chó Con không đi với mẹ được."

Thằng bé âm ừ có vẻ không bằng lòng, rồi lại gục đầu vào ngực vú mẹ.

- "Chó Con phải ở nhà với cha. Cha sẽ lo cho con. Cha sẽ ngủ với con và đưa con đi chơi. Con phải ngoan ngoãn nghe lời cha... Và sau 3 năm... "

- "Cha đánh con!" Thằng bé cự nự.

- "Cha sẽ không đánh con nữa đâu." Chị nói dỗ dành con. Nhưng mắt chị không rời cái sẹo nhỏ còn in rõ nét trên má bên phải của đứa bé. Đó là dấu vết của trận đòn mà chồng chị đã đánh con, sau khi đã nhẫn tâm luộc chết đứa con gái 3 ngày

Chị còn muốn nói với con nhiều hơn nữa, nhưng chồng chị đã đẩy cửa bước vào. Hắn ta đi thẳng đến chỗ chị ngồi, vỗ tay lên miệng túi và nói :

- "Tôi đã nhận được 70 quan rồi. Ba chục quan còn lại , người ta sẽ trả cho nốt khi mẹ mày đến nơi "

Không khí im lặng hoàn toàn.

- "Người ta sẽ thuê phu khiêng cáng đến đón mẹ mày."

Vẫn chẳng có tiếng động gì.

- "Phu khiêng cáng sẽ đến sau khi đã ăn sáng."

Sau đó hắn lại trở ra ngoài.

Đêm hôm ấy cả hai vợ chồng nông dân nghèo khổ đó chẳng ai buồn ăn uống gì.

###

Hôm sau, mưa xuân rơi lác đác. Bọn phu khiêng cáng đến thật sớm. Cả đêm người đàn bà đáng thương không chợp mắt được chút nào. Trước hết, chị

đem những manh quần áo rách của con ra vá, mành lại. Bây giờ xuân đã sắp tàn, mùa hè sắp đến, nhưng chị vẫn đem tấm áo bông cũ rách của con ra vá vúi lại cho thơm mát, để dành cho con sẽ mặc trong mùa đông tới. Chị xếp tất cả quần áo của con gọn gàng thành một đống, đặt bên đầu giường chỗ người chồng đang nằm ngủ. Xong chị ngồi xuống bên cạnh chồng và định nói đôi lời với hắn. Nhưng trong suốt đêm dài nặng nề ấy chị không sao mở được miệng để thốt nên lời. Đã đôi ba lần chị cố thu hết nghị lực, nhưng lời chị nói chỉ thều thào trong cổ họng, chồng chị chẳng nghe thấy gì. Cuối cùng chị đành thất vọng, ngả lưng nằm ghé xuống bên chồng. Khi chị vừa thiu thiu, thằng Chó Con lại thức giấc. Nó kéo mẹ dậy. Trong khi mặc quần áo cho con, chị nói với nó:

- "Từ nay chó con ở nhà phải ngoan ngoãn, không được khóc nhè mà phải đòn. Mẹ sẽ mua cho con cả đống đồ chơi đẹp. Con không được khóc, nghe không."

Nhưng thằng bé còn quá bé bỏng để hiểu giây phút phân ly đau đớn này, nên nó lí nhí hát nghêu ngao trong cổ họng.

- "Con không được hát, làm cha mất giấc ngủ ." Người mẹ nói với con và hôn lên môi đứa bé.

Trong khi ấy, mấy người phu khiêng cáng ngồi túm tụm trên một cái băng gỗ mộc bên cửa, để hút điếu cày và kể chuyện huyền thiên. Lát sau bà lão Sún ở làng bên cũng đã tới. Bà Sún là một bà già chuyên nghề mai dong, rất khôn ngoan khéo léo, khắp trong vùng ai cũng biết tiếng. Vừa bước chân vào nhà , bà đã lo phủi những hạt mưa xuân còn đọng trên vai áo và nói với mọi người:

- "Trời mưa ! Trời mưa ! Đó là điềm lợi lộc cho gia đình nhà này đấy nhé !" Bà lão đi quanh trong nhà mấy lượt và nói đôi lời nhắn nhủ với người chồng. Nhưng bà vẫn không quên đề cao công lao cố gắng của bà, nhờ đó mà công cuộc thuê mướn này đã diễn ra xuôi chèo mát mái và kết thúc nhanh chóng.

- "Này cha thằng chó con à. Nói thẳng ra, đáng lẽ việc thuê vợ lẽ này chỉ đáng giá có 50 quan mà thôi, đấy nhé !"

Bà lão Sún nói với gọng kể công, rồi quay sang thúc dục người đàn bà nghèo khổ đang ngồi ôm con trong lòng. Giọng chuông đồng của bà lão Sún cất lên the thé :

- "Phu cáng cần phải về đến nơi trước ngõ. Chị phải nhanh tay nhanh chân lên, đi cho rồi."

Người đàn bà nghèo khổ nhìn bà lão mai dong như thể muốn nói:

- "Tôi không đi đâu hết. Hãy để tôi ở lại đây chết đói còn hơn. "

Bà lão hiểu những lời gì đang nằm sẵn trên môi của người đàn bà nghèo khổ đáng thương kia. Bà ta bước đến bên chị và mím một nụ cười đầy vẻ thuyết phục.

- "Dù sao thím cũng chỉ là một người đàn bà ở nhà nuôi con. Nhưng làm sao chú bụng ông có thể nuôi nổi vợ con ? Nhà đằng kia giàu có, ăn uống thừa thãi, có gia nhân, có trâu bò gia súc, dinh cơ đồ sộ, lại còn có hàng trăm mẫu ruộng. Phu nhân còn là người nhân từ phúc hậu và nhã nhặn với mọi người. Khi gặp người nghèo khó bà thường cho họ cơm, gạo hoặc thức ăn miếng uống... Về phần chủ nhân ông cũng chưa già gì mấy. Ngài có gương mặt thanh tao, nhẵn nhụi, không có râu ria bờm xờm như bọn người thô lỗ thất học. Lưng ngài hơi gù một tí vì ngài mãi lo công việc quá sức. Ngài luôn luôn mặc quần chùng áo dài, trông rất mực phong lưu công tử... Nhưng thôi, tôi cũng chẳng cần phải mô tả đầy đủ làm gì bây giờ. Lát sau, khi thím vừa bước xuống cang là thím đã thấy ngay tận mắt và nhận thấy rằng tôi không hề nói điều trong nghề mai mối của tôi bao giờ cả."

Người đàn bà đau khổ gạt nước mắt.

- "Chó Con ơi !" Chị rên rỉ: "Trời ơi, làm sao mà tôi có thể đành lòng bỏ con tôi lại như thế này cho được ?!"

- "Thím không cần phải nghĩ đến nó làm gì." Bà lão Sún đặt bàn tay âu yếm lên vai người đàn bà đau khổ, và ghé miệng sát mặt chị mà nói đủ cho hai người nghe: "Nó đã lên ba, lên bốn rồi còn gì. Xa mẹ cũng được rồi. Đến nhà người ta, nếu thím chịu khó siêng năng thì chẳng mấy chốc thím lại sanh một vài đứa nữa như không. Tha hồ mà nuôi nhé !"

Bọn phu khiêng cang đẩy chị ra cửa và hỏi thúc chị mau chóng lên đường lần nữa và làu nhàu: "Đâu phải là cô dâu mới về nhà chồng đâu mà khóc lăm thế !"

Bà lão Sún lôi đứa bé ra khỏi vòng tay của người mẹ.

- "Không, tôi đem nó theo !" Người đàn bà đau khổ nói.

Trong khi đó, đứa trẻ gào khóc, vùng vẫy chống lại, không chịu rời mẹ.

Nhưng cuối cùng, cả hai mẹ con yếu đuối đều không cưỡng lại được với cường lực của bọn phu cang. Ngồi lên cang rồi mà người đàn bà còn cố gào to, kêu chồng dặn với: - "Đem con vào trong nhà. Trời mưa đó !"

Lúc bấy giờ người chồng đang ngồi gục đầu trên cánh tay, bên cửa, bất động và im lìm như một cục đất sét.

Người để mướn

Dịch giả: Đặng Văn Nhâm

Chương 3

Từ làng này tới làng kia cách nhau khoảng mười dặm đường. Khi vừa đến nơi, chiếc cang hạ xuống. Màn mưa xuân gió thổi lùa vào tấm màn phủ chiếc cang đã làm thấm ướt chiếc áo mặc ngoài của người đàn bà đau khổ.

Khi chị vừa bước ra khỏi cáng, một người đàn bà trạc trung niên, khoảng chừng 50 tuổi, gương mặt nặng chịch với đôi mắt quỳnh quyet, đã bước đến đón chị.

- Đây chắc là phu nhân, là bà vợ cả đây !" Chị thăm nhủ như thế với mình và làm thinh, rụt rè, lo lắng. Trong khi một người đàn bà khác đang dẫn chị lên thêm nhà thì ông chủ nhà từ trong cũng vừa bước ra. Dáng người ông cao ráo, da mặt sạm tận xương. Ông ta ngắm người đàn bà mới tới với vẻ dò dẫm tìm hiểu, rồi mỉm nụ cười và nói:

- "Dì đã đến rất sớm. Quần áo ướt hết cả rồi !"

Trong khi đó người vợ cả làm ra vẻ lơ đi, coi như người chồng không có đó, và hỏi:

- "Dì có đem theo quần áo , còn để trong cáng không ?"

- "Không, chẳng có gì cả !"

Mấy người đàn bà hàng xóm cũng xúm nhau đến dòm ngó tò mò , và thì thào bàn tán nhỏ to.

Vừa bước vào nhà chị vừa thăm nhớ đến mái nhà xưa nghèo khổ và nhớ đến thằng Chó Con. Chị không hiểu tại sao chị không thể nào quên được cái mái ấm nghèo khổ mà chị đã chui ra rúc vào mỗi ngày xưa kia cùng với đứa con mới lên ba tuổi của chị. Nơi đây hiển nhiên là nhà cao cửa rộng. Cuộc đời của chị kể từ nay sẽ ấm no, đầy đủ, không phải lo đói rét nữa ít nhất cũng được ba năm. Nhà cửa và ngay cả người đàn ông đã thuê chị về làm tì thiếp cũng đều hơn hẳn những gì chị vừa bỏ đi. Ông Xã rõ ra là một người đàn ông đáng hoàng, nói năng từ tốn, khoan thai. Còn bà vợ cả thì cũng tỏ ra là một người đàn bà không đến nỗi nham hiểm , độc ác lắm. Ngay buổi đầu tiên bà ta đã đem kể hết chuyện gia đình của bà cho chị nghe. Bà kể chuyện từ ngày hai vợ chồng mới lấy nhau ,từ cái đám cưới linh đình, trọng thể cho đến nay đã ba mươi năm qua cho chị nghe. Khoảng mười lăm, hay mười sáu năm về trước, bà ta đã hạ sanh cho ông một đứa con trai rất kháu khỉnh dễ thương, nhưng chẳng may khi đứa trẻ mới được mười tháng thì nó bị bệnh đậu mùa mà qua đời, để lại cho hai vợ chồng ông bà bao nỗi tiếc thương. Kể từ ngày đó bà không còn sinh nở gì nữa. Bà sinh ra lo ngại. Bà sợ Ông sẽ cưới vợ khác để có con nối dõi tông đường. Mãi đến thời gian gần đây ông vẫn không tỏ ý muốn lấy vợ khác. Có thể ông còn yêu bà hay là thế nào thì bà cũng không biết rõ. Nhưng có điều chắc chắn là ông rất nóng lòng sớm được có con. Bởi thế bà phải lo tìm người sanh con để cái, nối dõi tông đường cho ông và làm cho ông vui lòng không nghĩ đến chuyện lấy vợ khác. Chị nghe bà vợ cả kể chuyện thì cũng cảm thấy vui vui trong lòng, vì dù sao mình cũng đang đóng một vai trò cần thiết trong một giai đoạn ngắn ngủi, có giới hạn của cái gia đình này. Cuối cùng bà vợ cả nói toạc ngay ước vọng của bà với chị, khiến chị không khỏi đỏ mặt ngượng ngùng:

- "Dù sao dì cũng đã sanh nở vài lần rồi, chắc chắn là dì kinh nghiệm về đường sinh nở hơn tôi." Nói xong câu ấy bà ta bỏ đi chỗ khác. Đêm hôm đó ông chủ nhà cũng kể nhiều chuyện về gia đình cho chị nghe, một phần có tính cách phô trương, một phần gây tin tưởng cho chị. Chị ngồi bên cái rương gỗ sơn đỏ dành cho chị đựng riêng đồ đạc, một vật mà trong đời chị từ nhỏ đến lớn chưa từng dám một lần mơ ước đến. Chị đã mở to đôi mắt để nhìn cho rõ, để ngắm nghía cho thỏa lòng ưa thích cái vật quý báu ấy. Ông chủ nhà đến ngồi bên chị và hỏi:

- "Dì tên gì ? "

Chị bẽn lẽn ngượng ngùng, lắp bắp trả lời không rõ ràng, và đứng lên đi về phía chiếc giường . Ông ta cũng bước theo và vừa cười vừa hỏi:

- "Dì xấu hổ à ? Hay là dì nghĩ đến chồng?" Giọng nói của ông dịu dàng, và ông ta kéo chị vào lòng." Dì cũng đừng buồn. Có thể dì nghĩ đến con ở nhà không chừng. Nhưng... "

ông ta đã không nói thêm, bỏ lửng câu nói, tủm tỉm cười và bắt đầu cởi quần áo.

Ngay lúc ấy chị nghe bên ngoài có tiếng bà chủ nhà đang lớn tiếng chửi mắng một người nào đó. Có thể bà đang bực bội chửi rửa bằng quơ không chừng. Nhưng chị có linh tính dường như chính chị đã là nguyên nhân của những lời chửi rửa hằn học đó.

- "Lại đây dì , mình đi ngủ!" Nằm sẵn trên giường ông chủ gọi chị đến.

Người để mượn

Dịch giả: Đặng Văn Nhâm

Chương 4

Thời gian trôi đi. Ngày qua ngày, hình ảnh mái ấm gia đình ngày xưa phai nhòa dần trong tâm trí của chị, và ngược lại chị càng cảm thấy gần gũi quyến luyến thêm hơn nơi chị đang cư ngụ. Chị cũng không còn nhớ thằng Chó Con đến đâu quận từng khúc ruột như ngày mới ra đi. Nay thỉnh thoảng chị chỉ còn nằm mơ thấy nó và đôi khi nghe thoang thoảng bên tai tiếng khóc tiếng cười của nó mà thôi. Nhưng rồi hình ảnh trong mơ của đứa con yêu dấu ấy cũng theo thời gian mà phai mờ dần. Trong khi đó chị cũng khám phá ra rằng bà vợ cả bên ngoài thon thót nói cười, làm ra vẻ không quan tâm gì đến chị, nhưng thực ra bà ta luôn luôn nghi ngờ , theo dõi, dò la, từng cử chỉ và từng hành động của chị và chồng bà. Bà ta đã ghen ngầm ghen ngầm chuyện ăn nằm ái ân giữa chồng bà và chị. Bà ta dòm ngó, tò mò và nghe ngóng từng lời nói trao đổi giữa chị và ông chủ. Khi nào mà ông ta ngủ với chị hai đêm liền lập tức bà ấy kêu ông vào phòng riêng của bà mà đây

nghiến, tra gạn bằng những lời độc địa:

- "Bộ Ông đã bị con chồn tinh quái ấy hớp mất hồn rồi hả ? ông có biết rằng bây giờ bộ xương của ông còn được mấy kí lô không?"

Những câu bóng gió xa xôi như thế chị nghe thường lắm. Nhưng chị biết thân phận tội đồ của mình, nên không lấy làm buồn lòng, mà chỉ lo giữ ý giữ tứ thêm hơn. Không bao giờ chị dám dãn mặt ông trong lúc ban ngày, nhất là những lúc có mặt bà ở đó. Suốt ngày chị lo cắm cúi làm việc không hở tay, giữ đúng bốn phận của một người đầy tớ. Ngoài ra, chị còn lo chăm sóc chu đáo miếng ăn, thức uống và giặt giũ quần áo thường xuyên cho bà, cốt ý để cho bà bớt hờn ghen đối với chị, mặc dù bà vẫn thon thót nói với chị một câu rất sáo: _ "Dì không việc gì phải giặt quần áo của tôi. Quần áo của tôi đã có bà lão Vương phải lo"

Nhưng ngay sau đó bà lại sai khéo chị thêm việc khác:

_ "Đâu dì xuống chuồng heo coi thử mấy con heo làm gì mà nó cắn nhau ùng ùng dưới đó. Chắc chưa ai cho chúng ăn chứ gì. Bà lão Vương luôn luôn bê trễ việc cho heo ăn thế đấy !"

Tám tháng sau, vào giữa mùa đông, chị cảm thấy có nhiều thay đổi khác thường trong người. Chị cảm thấy sợ cơm, mà chỉ ăn khoai hay ăn mì Rời chị cũng chê luôn cả khoai và mì , mỗi lần nuốt vài lại ói ra. Nhưng chị không thể thiếu dinh dưỡng được, chị cần phải ăn uống nhưng ăn toàn rau trái. Thấy thế ông Xã lộ vẻ vui mừng ra mặt. Ông thừa biết đó là dấu hiệu gì rồi. Ông đích thân ra chợ mua cam về cho chị ăn. Ông cũng sai người ở đi mua rau trái về cho chị ăn. Hằng ngày ông đi tới đi lui trước hàng ba, miệng mỉm cười khoái trá. Thỉnh thoảng người ta thấy môi ông mấp má, nhưng chẳng ai nghe ông nói điều gì. Có thể ông chỉ cốt nói cho một mình ông nghe. Có lần ông thấy chị đang phụ với bà lão Vương xay bột để làm bánh ăn Tết, ông liền la chị: "Dì hãy nghỉ tay, không được làm nặng nhọc như thế. Người ở phải lo xay bột. Không phải việc của dì."

Những chuyện tương tự như thế đã khiến cho bà vợ cả bức mình vô cùng. Bà hậm hực thù ghét ra mặt người đàn bà trẻ đã đến giúp việc cho gia đình bà và giúp bà đẻ con cho chồng bà.

Có lần chị đã lâm bệnh, nhức đầu và đã dượt, phải nằm dưỡng sức suốt ba ngày, khiến ông chủ nhà lo lắng cuống cuống. Ông thường đến bên giường hỏi han chị và còn hỏi xem chị có cần dùng gì hay không. Thấy thế bà chủ nhà ghen ghét lắm. Bà ta nói chị là phận tội đồ mà còn làm bộ làm tịch, uốn éo với chồng bà. Ngoài ra bà còn nói nhiều điều độc địa khác với bọn gia nhân trong nhà. Nằm trong phòng, chị nghe rõ hết thấy những lời cay đắng, độc địa, nhục nhã bà nói về chị, khiến chị cảm thấy tủi thân và đau lòng vô cùng, không sao ngăn được hai dòng nước mắt tuôn tràn. Trong khi đó ông Xã cũng đang ngồi bên cạnh giường của chị, cũng nghe rõ cả những lời của

bà vợ đã nói. Ông giận run và mồ hôi trán nhều giọt. Ông muốn đứng lên, mặc quần áo vào và xông ra giáng cho con vợ khốn nạn một trận đòn nên thân. Ông muốn xoắn tóc mù, nắm tay đâm vào mặt mù những quả đấm thối sơn cho hả cơn tức giận, nhưng ông sợ những móng tay dài của ông đã dày công nuôi dưỡng bị gãy mất thì uổng phí vô cùng. Nghĩ thế, tự nhiên đôi cánh tay của ông trở nên xụi lơ, chẳng còn chút sinh lực gì. Ông thở dài náo nuột và nghĩ lại: "Ồ, không được. Ta đã lấy mù từ ba mươi năm nay rồi. Trong suốt quãng thời gian dài ấy, ta đã luôn luôn đối xử hoà nhã với mù. Ta chưa bao giờ đánh mù, dù chỉ là một cái bạt tai. Nay bỗng nhiên mù trở chứng, sanh ra khó chịu bất ngờ..."

ông liền xích lại gần bên người mù thiếp, cúi xuống thì thào vào tai nàng :
- "Thôi đừng có khóc làm gì ! Để kệ cho con mù khùng đó nó chửi bậy chửi bạ. Mặc xác nó. Bây giờ mù chẳng khác nào con gà mái dầu không còn đẻ trứng được nữa, sanh ra ghen tị với những con gà khác đẻ trứng. Nếu lần này, di sanh cho tôi được một đứa con trai, tôi sẽ tặng cho di hai món nữ trang. Tôi có một miếng cẩm thạch màu xanh và một miếng cẩm thạch màu trắng. Tôi sẽ tặng cho di." Giữa lúc đó bà vợ của ông thành linh xuất hiện, vẻ mặt đặng đặng sát khí, ngắt ngang lời nói của ông. Ông hoảng vía kéo chân lên phủ kín thân thể lỏa lồ và trùm kín mít cả lên đầu. Ông rúc đầu vào ngực của người mù thiếp trẻ và tiếp tục thì thào: "Tôi có một miếng bạch ngọc..."

Người đẻ mướn

Dịch giả: Đặng Văn Nhâm **Chương 5**

Càng ngày cái bụng của chị càng lớn thêm. Cuối cùng bà vợ cả đã bắt đầu nghĩ đến chuyện tìm bà mù để đỡ đẻ cho chị. Bà ta cũng lấy vải vóc ra may sẵn quần áo tã lót cho đứa con sắp ra đời.

Suốt mùa hè nóng bức, oi ả, cả gia đình nhà ông Xã sống trong không khí nôn nao chờ đợi và lo lắng. Rồi mùa thu đến, đem theo chút không khí mát mẻ, êm dịu. Nhưng không khí trong gia đình ông Xã ngày càng căng thẳng hơn. Người ta thấy suốt ngày ông cứ đi tới đi lui ngoài sân, trên tay luôn cầm một quyển lịch sách tử vi, dường như ông đang lo đọc thuộc lòng những điều gì mà không ai biết. Ông lầm bầm: "Năm nay là năm con cọp, năm dần. Hồ mệnh chủ trì..." Thỉnh thoảng ông lại đưa mắt về phía cửa sổ của căn phòng nơi thường có tiếng nói của bà mù vọng ra. Chán rồi ông lại ngược mắt nhìn trời cao xanh thẳm, với những tầng mây trắng đang lững lờ trôi.

ông đang sốt ruột, bỗng thấy bà lão Vương đi qua, ông gọi giật lại hỏi:

— "Sao, bây giờ ra sao rồi?"

Bà Vương lắc lư cái đầu như thể trả lời, sau cùng bà ta mới nói gọn lỏ:

- "Sắp rồi. Cũng sắp rồi..."

Rồi ông ta lại cầm quyển lịch sách tử vi lên xem và lại tiếp tục đi tới đi lui trong sân như cũ.

Tối hôm ấy cả nhà không ai buồn ăn uống gì cả. Tuy nhiên họ vẫn túm tụm nhau ngồi bên bàn ăn, để đợi chờ.

Thế rồi bỗng có tiếng của bà vợ cả dặn đám gia nhân:

— "Hãy che giấu cái bộ phận của đứa bé đi một lúc đã, để cho nó khỏi bị tà ma quở quang, ám ảnh. Nếu có ai tò mò hỏi trai hay gái thì cứ nói là sanh gái. Nghe không?"

Mọi người đều gật đầu và mỉm cười ra điều thông cảm.

Một tháng sau đứa bé sơ sanh mới được hé ra trước ánh sáng mặt trời êm dịu của mùa thu. Nó được người mẹ đẻ săn sóc, thay tã lót và cho bú mớm. Bọn đàn bà con gái trong nhà và hàng xóm lúc nào cũng quây quần đông đảo chung quanh. Người thì khen cái mũi dọc dừa xinh xắn. Người thì nức nở ca ngợi cái miệng của đứa bé rộng và tươi đẹp, mai sau thế nào cũng trở nên sang quý. Có người lại khen cả cái tai, cho rằng đôi tai to như thế là trường thọ... Người ta cũng khen chị vợ của anh Bụng ổng, má thẳng Chó Con ngày xưa, giờ đây đã đỏ da thắm thịt, thân thể béo tròn, và trẻ đẹp hơn xưa. Còn bà vợ của ông Xã thì càng tỏ ra nghiêm khắc hơn, chẳng khác nào bà mẹ chồng đối với nàng dâu. Bà thường la rầy chị không được để cho đứa bé khóc, mất sức khoẻ.

Bây giờ vợ chồng chủ nhà bắt đầu nghĩ đến việc đặt tên cho đứa bé. Hai vợ chồng cân nhắc việc đặt tên cho đứa bé rất kỹ lưỡng. Bà chủ thì thích chọn những cái tên có chiều hướng như : trường thọ, giàu sang, phú quý, danh giá, hạnh phúc, may mắn v.v... Bà ta nghĩ rằng tốt hơn hết nên đặt tên cho đứa bé theo chiều hướng "sống lâu, trường thọ" là hay nhất, là tuyệt vời. Nhưng, ngược lại, ông chồng của bà không đồng ý. Ông cho rằng những cái tên như thế nghe tầm thường và nhàm tai lắm rồi. Để tìm một cái tên hay ho cho đứa bé ông ta đã phải tra cứu rất nhiều sách văn học và lịch sử cổ kim và đã tốn công hàng tháng trời vẫn chưa xong. Ông ta muốn cho đứa con trai cưng quý của ông có một cái tên mang ý nghĩa "ban bố phước lộc trong lúc tuổi ông đã già rồi". Một cái tên gói trọn những ý nghĩa ôm đồm như thế thật vô cùng khó chọn lựa và khó nghĩ ra được. Một hôm, ông đang ngồi ẩm con trong lòng vừa lật sách để tra cứu tìm chữ đặt tên cho con, trong khi đó mẹ của đứa bé cũng ngồi gần đó, đầu óc đang thả lỏng tận đâu đâu, bỗng chị ta nói to lên:

— "Theo tôi nghĩ nên đặt cho nó cái tên là "Thu Mãn" cho rồi ! Cái tên ấy cũng hay lắm chứ !"

Mọi người trong nhà , lúc ấy đang quây quần chung quanh đó, đều dồn tầm mắt về phía chị.

— "Năm nay ông đã ngoài 50 tuổi, tức là cái tuổi vào thu của cuộc đời. Thăng bé đã ra đời vào mùa Thu. Vậy nó chính là món tặng phẩm mà thượng đế đã ban cho ông trong mùa thu năm nay. Huống chi mùa thu lại là cái mùa mà thiên nhiên, cỏ cây, hoa lá, đều đã trưởng thành đến mức chín mùi. Theo sách vở thì mùa thu còn là mùa gặt hái nữa. Vậy đặt cái tên như thế là tuyệt vời rồi còn gì ?" ông Xã nghĩ vậy liền nức nở khen hay, và chấp nhận ngay việc dùng hai chữ "Thu Mãn " đặt tên cho cậu quý tử.

Bé Thu Mãn càng ngày càng trở nên kháu khỉnh, dễ thương, và suốt ngày cứ bám lấy mẹ. Thời gian cứ thế thấm thoát trôi qua, chẳng mấy lúc sắp đến ngày mãn hạn hợp đồng 3 năm. Vì lòng thương con, nên ông Xã có ý nghĩ đặt lại vấn đề mua đứt chị vợ của anh "bụng ổng" , tức mẹ đẻ của thằng chó con ngày xưa. Ông muốn bỏ ra một món tiền khá lớn, khoảng một trăm quan, để mua chị tạ Nhung trước hết ông cần phải thảo luận với bà vợ . Khi vừa nghe ông nói, bà ta đã tỏ ý dứt khoát bằng câu:

— "Nếu ông muốn mua đứt nó, thì trước hết ông hãy cho tôi một viên thuốc độc đã !"

ông ta lộ vẻ bất bình và làm thinh một lúc lâu, rồi mới hỏi vặn lại:

— "Bà nghĩ rằng đứa bé không cần có mẹ... "

— "Bố Ông tưởng tôi không biết nuôi con hay sao?" Bà hỏi lại ông với giọng vô cùng cay đắng.

Người đẻ mướn

Dịch giả: Đặng Văn Nhâm

Chương 6

Về phần chị vợ anh Bụng ổng, lúc này đầu óc của chị đang hoang mang rối bời giữa hai con đường đối nghịch. Tất cả đều xoay vần chung quanh mấy chữ "ba năm" . Ngày xưa, khi sắp rời chồng con, đem thân ra đi đến nơi xa lạ, sống kiếp tôi đòi nô lệ, đồng thời bán cả sức lao động lẫn thân xác, chị thấy tiếng " ba năm" sao mà dài lê thê khủng khiếp. Biết đến bao giờ mới mãn hạn "ba năm" để chị được trở về sum họp với chồng với con? Nhưng đến bây giờ ,không hiểu tại sao, chị lại thấy thời gian dường như đã mọc thêm cánh mà bay đi rất mau. Thời gian "ba năm" trôi qua vùn vụt, chẳng khác nào bóng câu qua cửa sổ. Trong tâm hồn chị, hai đứa con: thằng Chó Con và thằng "Thu Mãn" đều là con của chị, do chị đã mang nặng đẻ đau, nên chị đều thương yêu chúng nó như nhau. Mặc dù hoàn cảnh của mỗi đứa có phần khác biệt , nhưng tình thương của chị đối với cả hai đứa con đều

không chênh lệch. Về phần cá nhân của chị , chị ao ước mong sao được ở lại trong mái nhà này cho đến mãi đời. Chị không muốn quay trở lại mái nhà nghèo khổ, sống đói rách khi xưa. Chị cảm thấy ông Xã, cha của Thu Mãn, nay đã già yếu, lại thêm bệnh hoạn chắc cũng chẳng sống được bao lâu. Chị chừng vài ba năm nữa là chắc ông sẽ qui tiên. Chị nuôi trong đầu một ý nghĩ, cầu xin ông chấp nhận cho thằng Chó Con được làm con nuôi trong nhà. Trong khi chị đang ngồi trên hàng ba cho con bú, chị mơ tưởng lúc ấy thằng Chó Con cũng đang đứng cạnh đó. Chị đưa tay vẫy nó lại gần và nói chuyện cùng một lúc với cả hai anh em. Nhưng đó chỉ là giấc mơ giữa buổi ban ngày của chị mà thôi.

ít lâu sau ông Xã nảy ra một ý nghĩ khác. Ông cho người đi mời bà lão Sún đến. Ông yêu cầu bà Sún hãy đến nhà anh bụng ông, hỏi xem anh ta có bằng lòng gia hạn hợp đồng, cho thuê vợ thêm ba năm nữa, với giá là ba mươi quan hay cao nhất là năm mươi quan tiền hay không.

ông ta đã giải thích với bà vợ về đề nghị ấy như sau:

— "Đến lúc bấy giờ thì bé Thu Mãn đã lên năm tuổi rồi. Khi ấy nó có thể rời mẹ nó được. Nó không cần phải có mẹ nữa !"

Lúc bấy giờ bà vợ của ông Xã phú hộ đang lần tràng hạt niệm Phật, nghe chồng giải thích như thế, liền trả lời, trước hết mở đầu bằng câu: "Nam mô A Di Đà Phật". Sau đó bà mới nói tiếp:" Nên nhớ nó đã có một đứa con riêng với chồng chánh thức của nó. Hãy sớm trả nó về với chồng con của nó."

ông chồng lắc lư cái đầu và nói:

— "Nhưng hãy nghĩ đến chuyện bé Thu Mãn phải xa mẹ khi chưa đầy 2 tuổi."

— "Tôi sẽ lo nuôi nấng, dạy dỗ nó." Vừa nói, bà ta vừa bỏ chuỗi tràng hạt xuống một bên." Tôi sẽ chăm sóc nó chu đáo. Bộ Ông sợ tôi sẽ giết nó hay sao?"

Nghe vợ nói câu đó ông ta đứng lên đi thẳng. Trong khi đó bà ta còn la vói theo ông :

- "Tuy đây là nhà của ông, gia đình của ông, nhưng dù sao thằng Thu Mãn cũng là con của tôi. Càng ngày ông càng trở nên u tối, ngu dần. Kể từ khi ông thuê con đàn bà khốn khổ ấy về cái nhà này, ông mài miệt, phung phí biết bao nhiêu sức lực với nó, bộ Ông tưởng ông còn sống được lâu lắm đây hay sao... "

Nhưng ông ta đã đi khá xa, không còn nghe rõ thêm những lời day nghiêng độc địa. khác nữa của bà.

Đến mùa hè nóng nực, thằng bé con mọc một cái mụn ngay trên đầu và lên cơn nóng sốt. Bà vợ cả vội vàng đi chùa, cúng bái, cầu trời khấn Phật, đồng thời xin giầu tiền vàng bạc về đốt lấy tro, sắc ra đồ cho nó uống, và đắp lên

trên cái mụn ấy. Trong khi đó người mẹ đẻ của đứa bé thừa biết rằng cái mụn ấy chẳng qua do thời tiết nóng bức mà sanh ra, chẳng cần phải cho uống thuốc men bậy bạ gì cũng từ từ xẹp xuống. Nhưng chị không dám phản đối ra mặt, chị chỉ lén gỡ vớt đồng bã thuốc đắp trên đầu đứa bé mà thôi.

Bà vợ cả thấy thế lại kiêu cố, sụt sùi nước mắt, mách với chồng:

- "Đây ông có thấy không. Nó chẳng bao giờ lo gì cho đứa bé. Tội nghiệp thằng nhỏ đau ốm không thuốc thang gì ! Tình thương máu mủ của mình đối với con bao giờ cũng thiết tha, sâu đậm. Trong khi đó tình thương của nó đối với đứa bé chỉ là thứ tình thương giả tạo, hờ hững, sảo trá... "

Trong khi người mẹ đẻ của Thu Mẫn tủi thân vì bị hàm oan khóc thương khóc thầm, không dám cho ai hay biết, thì ông Xã phú hộ chỉ làm thinh chẳng nói lời nào.

Khi bé Thu Mẫn đầy một tuổi, gia đình ông phú hộ làm lễ thôi nôi cho nó rất lớn lao trọng thể. Ông bà đã mời khách khứa, hàng ba, bốn chục người, đến đầy nhà. Ai cũng đem theo tặng phẩm chúc mừng cho đứa bé. Người thì cho quần áo, người thì cho vòng đeo tay, nón, vớ v.v...

Người đẻ mướn

Chương 7

Đến tối, khi bữa tiệc mừng sinh nhật đầu tiên của đứa con trai cung quý độc nhất của chủ nhà đang diễn ra trong không khí tung bùng, nhộn nhịp, bỗng có một người khách lạ bước vào sân. Người khách lạ ăn mặc rách rưới, tóc dài phủ xuống ngang vai. Anh ta kẹp một gói quà trong nách. Chủ nhà nhìn người khách lạ với vẻ ngạc nhiên dè dặt, và hỏi anh ta đã từ đâu đến. Nhưng anh ta lảng tránh câu trả lời, và tỏ ý muốn dâng tặng phẩm lên cho gia chủ. ông chủ nhà vội nói đôi lời chiều lệ:

- "Anh đem theo quà làm gì? Đâu có cần chuyện ấy?!"

Người khách nhìn chủ nhà lo ngại, trong khi đôi môi anh mấp máy, lúng túng:

- "Tôi muốn... Tôi muốn... Tôi đến để kính chúc phu nhân trường thọ và hàng ngàn... hàng ngàn... "

Anh ta ngập ngừng rồi im bật. Đôi cánh tay gầy guộc của anh run rẩy chìa gói quà ra, dâng lên chủ nhân, gồm mấy chữ đại tự bằng đồng mạ bạc, viết: "TRƯỜNG THỌ NHƯ NAM SƠN."

Bà chủ nhà đón nhận món quà với vẻ không mấy hài lòng, nhưng bà vẫn mời khách vào bàn tiệc, lúc bấy giờ khách khứa đang thi nhau chén tạc chén thù.

Suốt hai tiếng đồng hồ ăn nhậu, khách khứa ai cũng đều ngà ngà say, nói năng ồn ào. Trong khi đó người khách lạ vẫn im lìm không nói năng gì, mặc dù anh ta đã tu hết hai bình rượu. Khi tiệc đã tàn, bọn gia nhân bắt đầu thu dọn chén bát, người khách lạ mới lên ra ngoài hàng ba, kiếm một góc tối kín đáo đứng đó chờ vợ.

Người đàn bà đau đớn hỏi chồng:

- "Minh đến đây làm gì?"

- "Minh tưởng tôi muốn đến đây lắm hả? Chẳng qua bắt đắc dĩ đó thôi!"

- "Tại sao lại đến trễ vậy?"

- "Minh thử nghĩ xem, làm sao tôi có tiền để mua quà biếu chủ nhà, lấy có mà vào? Cả ngày nay tôi phải lặn lội trên tỉnh, đi cùng khắp để ăn xin. Xin cho đủ tiền để mua món quà biếu đó. Tôi vừa đói khát vừa mỏi mệt... Vì thế tôi đến trễ."

- "Thằng chó con ra sao?" Người vợ hỏi nhanh.

Người đàn ông sụt sịt kể:

- "Chính vì nó mà tôi phải đến đây."

- "Vì thằng chó con mà mình phải đến đây? Tại sao?" Người đàn bà kinh ngạc hỏi dồn.

- "Suốt mùa hè vừa qua nó càng gầy còm hơn, khi mùa Thu đến thì nó bị bệnh." Người chồng thông thả, chậm rãi kể. "Dĩ nhiên tôi không có tiền để lo kiếm thầy và thuốc thang cho nó. Bây giờ thì nó tệ lắm rồi. Nếu không chạy chữa kịp, chắc nó sẽ chết mất." Anh ta ngưng trong giây lát, rồi nói tiếp: "Vì thế mà tôi phải mò đến đây, để hỏi vay mẹ mày ít tiền."

Người vợ có cảm giác như thể một bầy ác thú đang xúm nhau vào cào cào, cắn xé tan tành thể xác của mình, làm cho chị vô cùng đau đớn. Chị muốn òa lên khóc ngay lúc bấy giờ, nhưng kịp nhớ lại ngày hôm nay là ngày mọi người đến đây để chúc mừng sinh nhật cho Thu Mẫn mà chị làm như thế là rất không phải với chủ nhà. Chị cố cầm nước mắt và nói:

- "Tôi cũng chẳng có đồng nào. Ở đây người ta chỉ cho tôi mỗi tháng vài xu, gọi là dần túi thôi. Thực ra, tôi cũng chẳng tiêu xài gì, nên còn đó, nhưng chẳng đáng bao nhiêu. Bây giờ biết làm sao đây?"

Cả hai vợ chồng đều im lặng, không ai nói lời nào.

- "Ai coi con bây giờ?" Người vợ hỏi.

- "Tôi đem nó gửi cho một nhà hàng xóm. Tôi tính sẽ về kịp nội trong đêm nay. Bây giờ tôi phải đi đây."

Người vợ gạt nước mắt, nghẹn ngào nói:

- "Khoan, chờ chút xíu. Thử xem có thể vay tạm ít tiền của ông chủ nhà được không?"

###

Vài ngày sau, một đêm ông Xã phú hộ hỏi chị tì thiếp:

- "Miếng ngọc xanh tôi cho dì đâu rồi?"
 - "Tôi đã đưa cho ba thằng Chó Con, để cầm đi , lấy tiền."
 - "Dì còn vay của tôi 5 quan nữa mà ?" Giọng ông chủ nhà giận dữ.
 - "Năm quan không đủ !"
 - "à phải rồi. Dì chỉ nghĩ đến có người chồng cũ và đứa con riêng của dì mà thôi. Dì không nghĩ gì đến lòng tử tế của tôi đối với dì. Tôi tính lưu dì lại đây trong 2 năm nữa. Nhưng bây giờ thì dì phải rời khỏi nhà này ngay vào mùa xuân tới."
- Người đàn bà đau khổ nghe nói vô cùng kinh hoàng, thốt không ra lời.

Người để mượn

Chương 8

Vài ngày sau ông chủ nhà lại nhắc đến vấn đề miếng ngọc xanh. " Miếng ngọc xanh là một gia sản. Tôi cho dì để dì giữ gìn cho thằng Thu Mãn. Tôi không bao giờ nghĩ dì có thể đem cầm bán nó đi , dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào. May mà "bà ấy" không biết gì về chuyện này. Nếu không thì cả dì lẫn tôi đều bị điên đầu nhưc óc ít nhất là ba tháng về chuyện này."

Từ đó, người đàn bà xấu số ngày càng gầy rạc đi, đôi mắt của chị trở nên mờ đục lờ mờ, trong khi bên tai chị luôn văng vẳng những lời chửi bới, đay nghiến, ruả xả bóng gió. Chị luôn luôn nghĩ đến số phận và bệnh trạng của thằng Chó Con. Chị để tâm nghe ngóng, đón tìm những người quen cũ ở cùng làng với chị có dịp đi qua đây, để hỏi thăm tin tức về thằng chó con. Chị cũng cố vay mượn được một quan tiền, mua kẹo, để chờ gặp ai quen gửi về cho con. Nhưng chị chẳng thấy ai cả. Nóng ruột không chịu được , có lần chị đánh bạo ẵm bé Thu Mãn giả vờ như đi dạo, lẩn ra tuốt đầu đường cái quan nhắm hướng về làng xưa, để mong gặp người quen nơi làng cũ. Hành động ấy của chị cũng không sao thoát khỏi cặp mắt dò la cú vọ của bà vợ cả. Bà ta lấy làm khó chịu thường nói đay nghiến với chồng - "Đây ông xem. Nó đâu có ý muốn ở đây. Nó vẫn mơ tưởng sớm bay về nhà nó đấy chứ !" Một đêm chị đang ngủ với bé Thu Mãn, bỗng chị nằm mơ hét lên một tiếng thất thanh khiến đứa bé giật mình khóc hoảng. Chủ nhà lật đật chạy đến tra vấn chị tới tấp.

— "Cái gì vậy? Tại sao vậy?"

Chị không trả lời , làm thinh nằm vỗ về và dỗ cho đứa bé ngủ lại.

- "Có phải dì nằm mơ thấy thằng con trai của dì ở nhà chết rồi phải không? Tại sao dì kêu thét lên? Làm cho tôi mất giấc ngủ !"
- "Không , không. Đâu phải." Chị trả lời mau." Tôi chỉ mơ thấy một cái hồ

sâu trước mặt thôi !"

Mùa xuân đã đến. Bầy chim đã bắt đầu ca vang mừng mùa xuân sớm. Lúc này vợ chồng chủ nhà bắt đầu cho mời thầy pháp đến, nhờ xem tuổi, bảm số, để định ngày làm lễ cho đứa trẻ xa rời vĩnh viễn người mẹ đẻ của nó.

Ngày chia ly đã được ấn định. Bà lão Vương , gia nhân trong nhà hỏi bà chủ:

— "Thưa bà, cho phép tôi thuê cáng cho chị ấy về nhà nhé !"

— "Để cho dì ta tự đi bộ. " Bà chủ nhà tay đang lần tràng hạt trả lời." Trong khi chồng con dì ta không có hột cơm để ăn cho no bụng thì lẽ nào dì ta lại được phép xài sang như thế sao? Vả lại, đường từ đây về đó cũng chẳng xa bao nhiêu. Hồi xưa tôi thường đi bộ xa đến mười, mười lăm dặm đường là thường. Huống chi chân dì ta còn dài hơn chân tôi nhiều. Dì ta chỉ đi bộ chừng nửa ngày là về đến nhà thôi." Sáng hôm ấy, trước khi chia tay, chị ta mặc quần áo cho bé Thu Mãn nước mắt như mưa. Đứa bé bây giờ đã bắt đầu bập bẹ gọi được tiếng: "Dì, dì !"... Đó là cái tên mà bà vợ cả đã bắt buộc phải tập cho đứa bé gọi chị, vì trong thâm tâm bà ta muốn dành tiếng cao quý thiêng liêng: " MẸ !" cho riêng bà mà thôi.

Chị ta không trả lời đứa bé mà chỉ khóc thôi. Thực ra, trong lòng chị muốn nói với con một câu có ý như là: "Con ơi, bây giờ mẹ con mình phải xa nhau rồi. Từ nay trở đi dì mong rằng bà "MẸ" của con sẽ đối xử với con tử tế và con sẽ ngoan ngoãn đối với "MẸ" của con . Đừng bao giờ còn nghĩ đến dì nữa , nghe con !" Nhưng chị ghen ngào thốt chẳng nên lời. Vả lại đứa bé mới lên một tuổi rưỡi cũng chẳng thể hiểu gì những lời chị nói.

ông chủ nhà đến bên an ủi chị, và cầm tay chị. Trong tay ông cầm sẵn ít tiền lẻ và nói nhỏ đủ cho chị nghe:

— "Cầm lấy 2 quan!"

Chị cầm tiền nhét vào túi, trong khi vẫn tiếp tục cài khuy áo cho đứa bé.

Lúc ấy bà chủ nhà bước vào. Bà ta chờ cho đến khi ông chồng bước ra khỏi, mới nói:

— "Đi đi. Để tôi ẵm Thu Mãn. Kéo nó khóc!"

Người đàn bà đẻ mướn không nói lời nào, nhưng đứa bé không chịu cho bà ta ẵm nó, khóc thét lên, vùng vẫy, tát vả lia lịa vào mặt bà, khiến bà nổi quạu.

— "Đấy. Thôi ẵm nó đi. Cho nó ăn sáng đi. Rồi lát nữa đưa nó lại cho tôi."

Bà lão Vương thương hại chị , cố nài ép chị ăn uống trước khi đi.

— "Dù sao chị cũng đã phải chịu đựng sự dày vò đến hơn 6 tuần lễ nay rồi.

Chị đã gầy rạc đi trông thấy. Còn gầy hơn cả khi mới đến đây nữa kia. Chị thử soi gương mà coi. Hôm nay ráng ăn lấy một chén cơm đi. Chị còn phải đi bộ mười dặm đường nữa, chứ chẳng chơi đâu !" Chị mệt mỏi đáp: "Bà đối với tôi tử tế quá !"

Người đẻ mướn

Dịch giả: Đặng Văn Nhâm

Chương 9

Mặt trời đã lên cao, tiết trời hôm nay quang đãng. Bé Thu Mẫn vẫn không chịu rời người mẹ đẻ, khiến bà chủ nhà phải dùng sức để lôi nó ra khỏi mẹ nó. Đứa bé càng gào khóc dữ dội. Nó đập bà ta vung vít bằng đôi chân nhỏ bé. Nó cấu xé và bứt tóc bà ta bằng đôi bàn tay nhỏ bé, yếu ớt của nó. Người đàn bà đẻ thuê thấy thế sốt ruột, đưa ra đề nghị:

- "Xin cho tôi lưu lại, đến chiều tôi đi".

Bà chủ nghe nói, quay ngoắt lại nhìn chị với cặp mắt giận dữ và nói:

- "Hãy lo thu xếp quần áo, rồi đi cho mau lên !"

Tiếng khóc và tiếng gào thét của đứa bé văng vẳng xa dần bên tai chị. Trong khi chị đứng gói mớ quần áo tư trang lại, bên tai chị vẫn còn nghe tiếng nó gào khóc dữ dội. Lúc ấy bà lão Vương vẫn lẩn quẩn bên chị để an ủi dỗ dành chị. Nhưng, đồng thời bà ta cũng để ý dò la theo lệnh chủ xem chị ta đem theo những vật gì. Cuối cùng chị ra đi vồn vện với một gói quần áo cũ kẹp dưới nách.

Khi chị ra khỏi cửa, tai chị còn nghe tiếng gào khóc của bé Thu Mẫn. Cả dặm sau tai chị vẫn còn nghe văng vẳng tiếng khóc của nó. Dường như tiếng khóc ấy còn muốn bám theo chị mãi mãi.

Chị đi mãi miết cho đến trưa, thì đuối sức quá, không thể nào lê chân nổi nữa. Chị hỏi một lão nông phu, được biết từ đây về làng chị còn đến 5 dặm nữa.

- "Bác ơi !" Chị nói "Xin bác vui lòng thuê giúp cho cháu một cái cáng.

Cháu kiệt sức lắm rồi, không tài nào đi nổi nữa !"

- "Thím đau hay sao?"

- "Vâng !"

Khoảng 4 giờ chiều phu cáng đã khiêng chị về đến đầu làng. Trên cáng, chị ngồi im bất động, đôi mắt nhắm nghiền. Tai ù đặc. Thân thể chị rã rời. Đầu óc chị hoang mang rối bời. Trông chị tiều tụy như người ốm nặng. Người qua đường xúm nhau nhìn chị với vẻ tò mò. Lũ trẻ con đang nô đùa cũng bỏ cuộc chạy theo cáng, vui đùa hò reo tỏ mở. Trong đám trẻ con ấy có cả thằng Chó Con, con của chị. Chúng nó bu theo chiếc cáng cho đến khi phu cáng hạ xuống trước cửa nhà chị, một túp lều, tranh vách đất, lụp xụp, tối tăm, nghèo nàn.

Thằng Chó Con chạy vào nhà đứng ngó ra, lấy làm ngạc nhiên thấy chiếc cáng ngừng ngay trước nhà nó. Bấy giờ chị mới thấy nó, vội kêu lên: "Chó

Con !"

Thằng bé kinh ngạc, chạy vào kêu cha nó. Nhưng không nghe tiếng người đàn ông nói gì. Trong bóng tối của căn nhà ảm thấp, tối tàn, hắn vẫn ngồi yên bó gối, không ngẩng đầu lên.

Đến tối hắn nói với vợ:

— "Mình coi nấu cơm ăn."

Chị ta mệt nhọc, uể oải đứng lên đi vào bếp, lát sau nói vọng ra:

— "Khạp gạo trống trơn . Chẳng còn hạt nào !"

Người chồng gương mím cười cay đắng:

— "Mình quen ở nơi giàu có rồi. Nhà này có bao giờ đựng gạo trong khạp đâu. Chỉ đựng trong cái rá con thôi."

Đến tối, người đàn ông nói với con:

- "Chó con đêm nay ngủ với mẹ"

Thằng bé đứng bên bếp thút thít khóc. Thấy thế chị đến bên con, cầm tay đứa bé nói: "Chó Con! Con cưng của mẹ. Lại đây với mẹ" Thằng bé xa lạ văng tay ra, chạy đi mất.

Đêm hôm ấy chị thao thức ôm Chó Con trong lòng mà không sao nhắm mắt được. Trong đầu chị lại tưởng nhớ tới bé Thu Mẫn với tiếng gào khóc đứt ruột xé gan của nó.

Hết

Nguồn: mây 4 phương

Người đăng: MS

Thời gian: 10/01/2004 10:43:08 CH